

KLASA:UP/I-344-08/09-01/69
URBROJ:376-04-09-03 MB/KŠS
Zagreb, 21. prosinac 2009.g.

U skladu s člankom 114. stavkom 1. točkom 17., člankom 114. stavkom 6. i člankom 116. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine br. 73/08, dalje u tekstu: ZEK), nakon provedenog postupka stručnog nadzora nad trgovačkim društvom HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32 zbog nepostupanja po odlukama Vijeća Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (klasa: 344-01/09-01/1072, Ur.broj: 376-11-09-01 i klasa: 344-01/09-01/1070, Ur.broj: 376-11-09-01) od 17. srpnja 2009. godine, nadzornik elektroničkih komunikacija (dalje u tekstu: nadzornik) Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) donosi sljedeće

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da trgovačko društvo HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32 (dalje u tekstu: HT) nije postupilo po odlukama Vijeća Hrvatske agencije za poštu i elektroničke (klasa: 344-01/09-01/1072, ur.broj: 376-11-09-01 i klasa: 344-01/09-01/1070, ur.broj: 376-11-09-01) od 17. srpnja 2009. godine u pogledu izvršavanja regulatorne obveze transparentnosti iz članka 58. ZEK-a, obveze nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva iz članka 62. ZEK-a i obveze odabira i predodabira operatora iz članka 65. ZEK-a pobliže opisanima dokumentima HAKOM-a *Analiza tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji i Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji* koji su sastavni dio navedenih odluka.
2. Nalaže se HT-u da odmah po primitku ovog rješenja ukloni nepravilnosti u objavljenoj Standardnoj ponudi za usluge međupovezivanja HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za operatore elektroničkih komunikacija ovlaštene za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj mreži u Republici Hrvatskoj od 01. listopada 2009.godine, na način da u istoj, a s pravnim učinkom od 01. listopada 2009.godine, izvrši sljedeće ispravke:
 - a) U Poglavlju 2. *Opis usluga koje su određene opsegom Standardne ponude* u točki 2.3.3. *Posebno o usluzi predodabira operatora (CPS)* u prvoj rečenici potrebno je brisati bilješku (fusnotu) označenu brojem „3“.
 - b) U Poglavlju 3. *Tehnička realizacija*, točku 3.1. *Arhitektura međupovezivanja* rečenica u stavku 6. potrebno je izmijeniti tako da glasi: „Operator koji namjerava pružati svoje usluge krajnjim korisnicima T-Com-a unutar cijelog teritorija Republike Hrvatske, ostvaruje temeljem zahtjeva, međupovezivanje s T-Com mrežom u minimalno jednom od četiri regionalna pristupna području, po svom izboru.“

c) U Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točku 4.7. *Pozivi na brojeve posebnih usluga T-Com-a* potrebno je izmijeniti tako da glasi: „Operator korisnik plaća T-Com-u slijedeću naknadu:

Usluga	Cijena (kn/poziv)	Cijena (kn/min)
988-obavijest o brojevima telefona	1,00	-

(svi iznosi u kunama)“

d) U Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točku 4.8. *Pristup uslugama s dodanom vrijednosti* potrebno je izmijeniti tako da glasi: „Operator korisnik plaća T-Com-u slijedeću naknadu:

Usluga	Uspostava veze* (kn/poziv)	Naknada za trajanje (kn/min)
pristup uslugama s dodanom vrijednosti (060,061,064,069) u mreži Operatora korisnika**; Pristup uslugama s dodanom vrijednosti putem CS/CPS-a***	0,015	0,075

(svi iznosi u kunama)

*naknada za uspostavu poziva se naplaćuje za uspješno uspostavljene veze

** od 01.01.2010. godine naknada je jednaka naknadi za uslugu započinjanja (originacije) poziva na regionalnoj razini (vrijeme jakog prometa) kako je navedeno u točki 4.1. Standardne ponude

*** od 01.01.2010. godine naknada je jednaka naknadi za uslugu započinjanja (originacije) poziva kako je navedeno u točki 4.1. Standardne ponude“

e) U Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točku 4.9. *Pristup 0800 usluzi Operatora korisnika* potrebno je izmijeniti tako da glasi: „Operator korisnik plaća T-Com-u slijedeću naknadu:

Usluga	Uspostava veze* (kn/poziv)	Naknada za trajanje (kn/min)
Pristup 0800 usluzi u mreži Operatora korisnika**	0,015	0,075

(svi iznosi u kunama)“

*naknada za uspostavu poziva se naplaćuje za uspješno uspostavljene veze

** od 01.01.2010. godine naknada je jednaka naknadi za uslugu započinjanja (originacije) poziva na regionalnoj razini (vrijeme jakog prometa) kako je navedeno u točki 4.1. Standardne ponude

- f) U Poglavlju 5. *Obračun, naplata i instrumenti osiguranja plaćanja*, točki 5.3. *Instrumenti osiguranja plaćanja*, pod točkom c u prvoj rečenici iza riječi „dospjela“ potrebno je dodati riječi „i nesporna“, a ostali tekst ostaje nepromijenjen.
5. Trgovačko društvo iz točke 1. ove odluke obvezno je najkasnije u roku od 3 dana od primitka ove odluke objaviti Standardnu ponudu međupovezivanja s otklonjenim nepravilnostima utvrđenim u točki 2. ove odluke.
 6. U slučaju nepostupanja po rješenju, nadzornik će izreći odgovornoj osobi u HT-u upravnu mjeru izraženu u novčanom iznosu u visini do dvadesetostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu.
 7. Ovo rješenje objavit će se u „Narodnim novinama“ i na službenim stranicama HAKOM-a.

Obrazloženje

Dana 06. studenog 2009.g. HAKOM je započeo po službenoj dužnosti stručni nadzor sukladno nadležnosti koja proizlazi iz članka 12. stavka 1. točke 13. te članka 113. stavka 1. ZEK-a u svezi primjene odredaba ZEK-a i propisa donesenih na temelju istog, a sve u svrhu utvrđivanja izvršavanja regulatornih obveza operatora sa značajnom tržišnom snagom HT-a, određenih u dokumentima HAKOM-a *Analiza tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji i Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji* koji su sastavni dio odluka Vijeća Hrvatske agencije za poštu i elektroničke (klasa: 344-01/09-01/1072, ur.broj: 376-11-09-01 i klasa: 344-01/09-01/1070, ur.broj: 376-11-09-01) od 17. srpnja 2009 (u daljnjem tekstu: Odluke).

HAKOM je u Odlukama odredio HT operatorom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji, kao i operatorom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu *završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji* te su mu određene sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže (čl. 61. ZEK-a); obveza nediskriminacije (čl.59. ZEK-a); obveza transparentnosti uz objavu standardne ponude međupovezivanja (čl. 58. ZEK-a); obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva (čl. 62.ZEK-a); obveza računovodstvenog razdvajanja (čl. 60. ZEK-a) i obveza odabira i predodabira operatora (čl.65. ZEK-a). Načini, uvjeti i rokovi provođenja regulatornih obveza pobliže su propisani dokumentima *Analiza tržišta započinjanja (originacije) poziva iz javnih komunikacijskih mreža koje se pruža na fiksnoj lokaciji* (dalje u tekstu: *Analiza tržišta originacije*) i *Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu javnu komunikacijsku mrežu koje se pruža na fiksnoj lokaciji* (dalje u tekstu: *Analiza tržišta terminacije*). HAKOM smatra da iz navedenih Odluka jasno proizlaze regulatorne obveze HT-a.

HT je dana 01. listopada 2009. godine objavio Standardnu ponudu za usluge međupovezivanja HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za operatore elektroničkih komunikacija ovlaštene za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj mreži u Republici Hrvatskoj od 01. listopada 2009.godine (dalje u tekstu: Standardna ponuda). Predmet stručnog nadzora je utvrđivanje izvršavanja regulatornih obveza HT-a u odnosu na sadržaj Standardne ponude i to obveze transparentnosti iz članka 58. ZEK-a, obveze nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva iz članka 62. ZEK-a i obveze odabira i predodabira operatora iz članka 65. ZEK-a pobliže opisanih u dokumentima Analiza tržišta originacije i Analiza tržišta terminacije.

Postupak stručnog nadzora proveo je nadzornik HAKOM-a prema ovlaštenjima propisanim u člancima 113.,114. i 115. ZEK-a. U navedenom postupku nakon provedene analize Standardne ponude HAKOM je utvrdio slijedeće nepravilnosti;

(i) u Poglavlju 2. *Opis usluga koje su određene opsegom Standardne ponude* u točki 2.3.3. *Posebno o usluzi predodabira operatora (CPS)* HT stavljanjem bilješke (fusnote) označene brojem „3“ nije operatoru omogućio uslugu predodabira operatora za javno dostupne telefonske usluge u nepokretnoj mreži, za krajnjeg korisnika kojem je HT pristupni operator, i to s potpunom funkcionalnošću za pozive prema 0609, 062, 074, 075, 076, 077, 0800 i 0801 sukladno Planu numeriranja,

(ii) u Poglavlju 3. *Tehnička realizacija*, točka 3.1. *Arhitektura međupovezivanja* HT nije omogućio operatoru koji namjerava pružati svoje usluge krajnjim korisnicima HT-a unutar cijelog teritorija Republike Hrvatske, međupovezivanje u minimalno jednom regionalnom pristupnom području i to po svom izboru,

(iii) u Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točka 4.7. *Pozivi na brojeve posebnih usluga T-Com-a* izmijenjena je veleprodajna cijena za pozive prema 988 usluzi u mreži T-Com-a koja umjesto dosadašnje 1,00 kn po pozivu, iznosi 2,17 kn po pozivu,

(iv) u Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točka 4.8. *Pristup uslugama s dodanom vrijednosti* propušteno je navesti da će naknada za uslugu pristupa uslugama s dodanom vrijednosti (060,061,064 i 069) od 01.01.2010.godine biti jednaka naknadi za uslugu započinjanja (originacije) poziva na regionalnoj razini (vrijeme jakog prometa), a za pristup uslugama s dodanom vrijednosti putem CS/CPS-a od 01.01.2010.godine će biti jednaka naknadi za uslugu započinjanja (originacije) poziva na regionalnoj razini, a sve kako je navedeno u točki 4.1. Standardne ponude i

(v) u Poglavlju 5. *Obračun, naplata i instrumenti osiguranja plaćanja*, točki 5.3. *Instrumenti osiguranja plaćanja*, pod točkom c izostavljena je riječ „*nesporna*“ dugovanja.

U postupku stručnog nadzora dana 06. studenog 2009.g. zatraženo je očitovanje HT-a u svrhu utvrđivanja postupa li isti u skladu s Odlukama u svezi izvršavanja svojih regulatornih obveza i to obveze transparentnosti iz članka 58. ZEK-a, obveze nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva iz članka 62. ZEK-a i obveze odabira i predodabira

operatora iz članka 65. ZEK-a. HT je dana 19. studenog 2009.g., dostavio očitovanje na prethodno spomenute nepravilnosti.

U pogledu nepravilnosti (i) HT-a u svom očitovanju navodi da će, po pitanju onemogućavanja usluge predodabira operatora za javno dostupne telefonske usluge u nepokretnoj mreži, za krajnjeg korisnika kojem je HT pristupni operator, i to s potpunom funkcionalnošću za pozive prema 0609, 062, 074, 075, 076, 077, 0800 i 0801 sukladno Planu numeriranja, zatražiti stručno mišljenje HAKOM-a.

HAKOM smatra da je obvezom odabira i predodabira operatora u poglavlju 8.1.6. Analize tržišta originacije jasno određeno da je HT obvezan operatoru, temeljem zahtjeva, omogućiti uslugu predodabira operatora za javno dostupne telefonske usluge u nepokretnoj mreži, za krajnjeg korisnika kojem je HT pristupni operator, s potpunom funkcionalnošću, segmentacija usluge po različitim vrstama poziva, i to kako slijedi: nacionalni pozivi, lokalni pozivi, pozivi prema pokretnim mrežama, međunarodni pozivi, pozivi prema uslugama s dodanom vrijednosti sukladno Planu numeriranja, svi pozivi. Također, moramo naglasiti da je HT za prethodno navedeno pitanje imao više mogućnosti za očitovanje i to ne samo za vrijeme provođenja javne rasprave već i nakon donošenja Odluka, u slučaju da je u prilikom implementacije naišao na određene probleme. Slijedom navedenog, navodi HT-a se ne mogu prihvatiti te je isti obvezan vezano za primjenu usluge predodabira operatora (CPS) u izvršiti ispravku, odnosno ukloniti bilješku (fusnote) označenu brojem „3“ u Standardnoj ponudi kako je određeno u točki. 2. podtočki (a) ove odluke.

Nadalje, vezano za nepravilnost (ii) HT-a navodi da navodeći dva načina međupovezivanja operator korisnik Standardne ponude ima mogućnost spojiti se na manji, odnosno veći broj točaka pristupa, ovisno o svom izboru.

HAKOM smatra da se takav navod HT ne može prihvatiti obzirom da je obvezom transparentnosti u pogledu arhitekture međupovezivanja u poglavljima 8.1.3. Analize tržišta originacije kao i Analize tržišta terminacije jasno određeno da ista “ne smije sadržavati diskriminacijske i druge odredbe protivne regulatornim obvezama koje su određene, s posebnim naglaskom na regulatorne obveze pristupa, nediskriminacije i nadzora cijena, a kojima bi se moglo uvjetovati npr. određene načine pristupa, minimalne brojeve točaka pristupa, postavljanje neopravdanih troškova, itd. Sukladno tome, operatorima koji se povezuju s T-Com-om, a žele usluge nuditi korisnicima unutar cijelog teritorija Republike Hrvatske mora biti omogućeno da se spoje, po svom izboru, i u samo jednom od četiri regionalna pristupna područja, a ne u minimalno tri kako je trenutno definirano, te je odlučeno kao u točki. 2. podtočki b. ove odluke.

U pogledu nepravilnosti (iii) HT navodi da je navedena izmjena veleprodajne cijene za uslugu međupovezivanja za pozive prema brojevima posebnih usluga T-Com-a (988) koja umjesto dosadašnje 1,00 kn po pozivu, iznosi 2,17 kn po pozivu da je isto učinjeno sukladno dogovorima s HAKOM-om.

HAKOM smatra da se navedeno ne može prihvatiti obzirom da je u poglavljima 8.1.3. Analize tržišta originacije kao i Analize tržišta terminacije jasno određeno da Standardna

ponuda ostaje nepromijenjena u svim onim dijelovima u kojima se regulatorne obveze nisu promijenile, a postupak izmjene veleprodajne cijene za pozive prema 988 usluzi u mreži T-Com-a kojeg provodi HAKOM još je u tijeku. Naime, cijene su predmet regulacije i iste mogu biti izmijenjene samo odlukom Vijeća HAKOM-a, koje u konkretnom slučaju nije bilo jer je postupak odobravanja navedenih cijena još uvijek u tijeku. HT je izmjenom navedene cijene bez prethodne odluke prekršio ne samo odredbe ZEK-a već i obvezu transparentnosti u skladu s Analizom tržišta originacije kao i Analizom tržišta terminacije, te je odlučeno kao u točki. 2. podtočki 2.3. ove odluke.

Vežano za nepravilnosti (iv) i (v) HT je dodatnim očitovanjem u dopisu od 02. prosinca 2009. godine obavijestio HAKOM da je u Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točka 4.8. *Pristup uslugama s dodanom vrijednosti* i u Poglavlju 4. *Cijene usluga međupovezivanja*, točka 4.9. *Pristup 0800 usluzi Operatora korisnika Standardne ponude* propustio navesti rok od kojeg dana se mijenjaju naknade za uslugu pristupa uslugama s dodanom vrijednosti, a kako je to naveo u točki 4.1. Standardne ponude.

HAKOM je prihvatio navod HT obzirom je isti u točki 4.1. Standardne ponude naveo nove iznose naknada koje će se od dana 01. siječnja 2010.godine početi primjenjivati za uslugu započinjanja (originacije) poziva na regionalnoj razini. Sukladno tome, a u cilju izvršavanja regulatorne obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva u poglavlju 8.1.4. Analize tržišta originacije, iste naknade se trebaju navesti i u spomenutim poglavljima, te je odlučeno kao u točki. 2. podtočki d i e ove odluke.

Nadalje, u pogledu nepravilnosti (v) iz Poglavlja 5. Obračun, naplata i instrumenti osiguranja plaćanja, točke 5.3. Standardne ponude, HT navodi da je u prethodnoj točki 5.2. jasno naznačeno da se radi o dospjelim i nespornim dugovanjima.

Međutim, HAKOM smatra da, radi dosljednosti otklanjanja eventualnih dvojbi, a sve u svrhu izvršavanja regulatorne obveze transparentnosti iz poglavlja 8.1.3. Analize tržišta originacije kao i Analize tržišta terminacije, i u poglavlju 5.3. Standardne ponude mora stajati da HT može primijeniti postupak naplate potraživanja iz dostavljenih instrumenata osiguranja plaćanja tek ukoliko operator ne podmiri svoja dospjela i nesporna dugovanja u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene, te je odlučeno kao u točki. 2. podtočki f ove odluke.

Zaključno, u ovom stručnom nadzoru nesporno je utvrđeno da HT nije izvršio svoje regulatorne obveze kao operator sa značajnom tržišnom snagom određene Odlukama te je slijedom svega navedenog, nadzornik elektroničkih komunikacija, sukladno članku 114. stavku 1. točki. 17. i 19. i stavku 6. ZEK-a, odlučio kao u točkama 1., 2. i 3. ovog rješenja. HT je dužan postupiti po rješenju nadzornika, a nepostupanje po rješenju povlači izricanje upravne mjere izražene u novčanom iznosu u visini do dvadesetostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu, sve sukladno članku 116. stavku 4. ZEK-a. Temeljem članka 14. stavka 4. ZEK-a ovo rješenje objavit će se na službenim stranicama HAKOM-a te u „Narodnim novinama“.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka.

Glavni nadzornik elektroničkih komunikacija

Miroslav Belužić, dipl.ing.el.

Dostaviti: - HT d.d. Zagreb, Savska cesta 32 (poštom s povratnicom)

- pismohrani (ovdje)